


# SLOVENSKI GOSPODAR.

## List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vratice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

 Prvi natis „Slov. Gosp.“ nam je c. kr. okr. glavarstvo zopet zaplenilo. Krivo temu je bil prvi vvodni članek z napisom: „Potreba vztrajne obrambe.“ — Da naši čast. naročniki ne bodo škode trpeli, priredimo takoj drugo izdajo.

### Železniško posojilo štajarske dežele.

Važno naznanilo se podaje tu bralcem, tikajoče se posebno bogatih. Treba je namreč spraviti vkup denarja, da se zgradijo krajevne, postranske železnice, ki gredo od glavnih črt v pridolja dežele. In sicer je zdaj sklenjena zgradba sledečih prog: 1. Celje-Velenje Šoštanj; 2. Poličane-Konjice; 3. Stainz-Wieselsdorf; 4. Kapfenberg-Seebach. Za zgradbo teh železnic treba je štirih milijonov gld.

Na deželnem zboru 1889 sklenilo se je 18. nov. l. l. jednoglasno, da se za zgradbo raznih železnic izposodi deset milijonov gld. Ta sklep je potrdil Nj. veličanstvo svitli cesar; in zdaj poziva visoki deželni odbor javno, da bi se vdeležili posojila. Izdajala se bodo dolžna pisma (obligacije z dodanimi nakazi na obresti) na a) po 200 gld. ali b) po 1000 gld. ali c) po 3000 gld. To je njih imenska vrednost.

Kdor hoče denarja za te železnice posoditi, mora v času od ponedeljka dne 6. aprila do sobote dne 11. aprila inkluzivno pismeno izreči (mora se vpisati), koliko obligacij od a) ali b) ali c) vzame. Zajedno mora vsakdo, ki se vpiše (ali po prijatelju vpisati dá), zagotovščino (kavcijo) dati 5 odstotkov od 100 gld. imenske vrednosti. Kdor hoče imeti 1 obligacijo 200 gld., vplačati mora 10 gld. v bankovcih (ali hranilnično knjižico z vsaj 10 gld.), za dve (imensk. vred. 400 gld.) 20 gld.; za 1. oblig. 1000 gld. mora vplačati 50 gld. itd. On dobi zato potrdilo, da se je vpisal in da je vplačal kavcijo.

Kje se je vpisati? V Gradcu v deželni hiši, v prvem nadstropji pri deželnem višjem

prejemniškem uradu in v menjalnici štajarske eskomptne banke ali pri A. Neuholdu v njega menjalnici v gosposki ulici št. 9. — Izven Gradca: pri hranilnicah in pri Mariborski eskomptni banki.

Kaj stane vsakih 100 gld. imenske vrednosti? Za vsakih 100 gld. im. vred. je 98 gld. plačati, torej za 1 obligacijo 200 gld. je plačati 196 gld., najdalje do 10. maja; razven če je vpisani vsoto vsaj 1000 gld. vpisal, tedaj ima tri roke; o prvem mora za vsakih 1000 fl. vsaj 400 gld., o drugem istotako 400 gld., slednjič ostanek plačati. — 1000 gld. imen. vred. stanejo 980 gld., kavcijo je že pri vpisanju plačal, torej znese ostanek le 130 gld. in mora biti vplačan najpozneje do 10. avgusta.

Vsakdo, ki je celo vsoto plačal, če vrne izkaz za kavcijo —, dobi dotično obligacijo z nakazi na odstotke (kupon).

Kake odstotke nesejo obligacije? — Od vsakih 100 gld. im. vred. 4 gld. na leto v polletnih rokih, da se plačata za prvi rok dne 1. oktobra 1891. l. 2 gld. O prihodnjem roku, t. j. 1. aprila, zopet 2 gld. Obligacija 200 gld. nese torej na leto 8 gld. odstotkov. Obligacija 1000 gld. pa 40 gld.

Obligacije se morejo žrebat. Zelo važna je ta določba. V času najdalje deyetdesetih let se vsa dolžna pisma izžrebajo. Vsako leto 2. jan. in 1. jul. je žrebanje. Obligacije, ki se njih številka potegne, se tri mesece po žrebanju odplačajo v celi imenski vrednosti. Prvo žrebanje je že letos dne 1. julija; tn bodo tisti, ki so še le pred nekaterimi tedni svojo vsoto n. pr. 196 gld. ali 980 gld. plačali, že 200 gld. ali 1000 gld. nazaj dobili in odstotke od 1. aprila do 1. oktobra.

Drugi dobički so n. pr. da so dolžna pisma prosta kolekov in davčine, in odstotki so za prihodnjih trideset let prosti vsake dohodnine. Izžrebana obligacija se izplača še celo tekom tridesetih let; po tridesetih letih zapade.

Nakazi na odstotke, ki se takoj ne potegnejo, veljajo šest let, potem zapadejo.

Za to dobro zavarovano deželno posojilo se bodo pač trgali. Zahtevani štirje milijoni gotovo ne bodo samo vpisani — najbrž bode vpisana vsota (tudi na Dunaji se vpisuje) štiri milijone preseгла. V tem slučaju se vsote zmanjšajo (reducirajo) t. j. kdor je n. pr. z obligaciji po 200 gld. zahteval, dobi morda le eno; ali kdor je eno obligacijo 1000 gld. vpisal, dobi morda samo 3 po 200 gld.

To se bode natančno naznanilo vsakemu, kdor se je vpisal. Vsled žrebanja in vrnitve dolžnih pisem bodo krajevne železnične proge, ki jih je zgradila dežela, nje prosta posest, deželno premoženje se poveča po železnicah, ki so brez dolga.

## Gospodarske stvari.

### Seme in njegova premenja.

(Dalje.)

Z ozirom na ove izkušnje in opazovanja kupujemo iz mokrotnih krajev lanenega semena, ki zatem tudi pri nas nastavlja dolgo steblovje, vsaj veliko daljše nego naše domače. Toda novo seme izgublja čedalje bolj svoje dobre lastnosti in postane naposled popolnem podobno našemu ter nareja le kratko steblovje. To se zavrti tem hitreje, čem neugodniše so lanu naše razmere, na primer če je zrak izsušen, njiva slabo obdelana, seme nepravilno pospravljeno. Z ozirom na to nam je možno dalje časa tujemu lanenemu semenu njegove dobre lastnosti ohraniti. Treba le seme zvesto gleštati, njive dobro obdelovati. Vendar stalno ohraniti jih mogoče ni. Seme se naposled zvrže. Še v Belgiji, lanu jako ugodnej deželi, morajo z lanenim semenom menjavati.

Podobno je s konoplami. Te zahtevajo močno zemljo, vzrahljano in mokrotno prst, topel zrak. Le tako nastavlja konopla dolgo steblovje, hitro raste ter daje fino ličeje. Konople ne rastejo tako dolgo, kakor lan. Zato jim leži skrbimo za vlažno prst, kakor za vlažen zrak. Vkljub temu pa dobimo bolj dolgih konopelj, kedar s semenom menjamo.

Pri rastlinah predivkah gledamo in si želimo dolgih v steblovji, pri žitih pa bujno rast, ki bi naj obvarovana bila proti vsem boleznim; zlasti pšenica bi naj ne imela sneta. In tudi to dosežemo, če menjavamo s semenom.

Mnogo je se uže ugibalo in pisalo zastran uzrokov snetej bolezni. Gotovo pa je, da se prikaže snet, kedar ob moko-hladnih letinah toplota in mrzlota naglo menjavate, to zlasti tedaj, ko pšenica klasovje izmetava. Sicer priporočajo mnogo sredstev, pšenico za seme pred sejatvijo izlužiti in snetne glive tako uničiti.

Toda uspehi do sedaj niso bili nič kaj povoljni ter so mnogokrat pokazali, da so ljudje imeli s tem prazno delo. Temu nasproti pa moramo navesti mnogo vzgledov, da so snet zabranili, kder so vsako leto menjavali s semenom. Jednako da se navesti mnogo izkušenj, ki potrjujejo, da pšenica zaplojena po semenu iz tujih krajev, ostaja po tri leta brez nevarnega sneta ter je zrno dajala veliko popolnejše od domačega. V naslednjih letih pa izgublja čedalje več od svoje prvotne dobrote in se naposled tako shujša, da je zrno od domačega veliko slabše. Zatorej nujno svetujemo pri pšenici vsaj vsako peto leto s semenom menjati.

Rž med vsemi žiti najgotoveje prospeva. Daje tudi največ slame. Zato jo povsod sejejo, v večjih in manjših gospodarstvih. Prava zemlja za rž je rahla, suha peščenica. Stori pa tudi v ilovnati, vlažni zemlji, vendar preveč tega ne smeje biti, sploh pa zrno nikoli tukaj ni tako popolno, kakor v peščenici. Ako seme iz te vzamemo in vsejemo v ilovnata tla, je zrnje popolnejše, kakor če rabimo na ilovici pridelano. Resnica sicer je to, da rženo seme, na ilovici pridelano pa v peščenico vsejano, tudi dobro obrodi, toda zrnje ni tako popolno, kakor čeravno na opak storimo. (Konec prih.)

**Sejmovi.** Dne 10. aprila v Koprivnici. Dne 11. aprila v Poličanah (za svinje.) Dne 13. aprila v Središči. Dne 14. aprila v Zdolah. Dne 15. aprila na Malih Rodnah in v Imenem (za svinje). Dne 17. aprila v Kapelah.

## Dopisi.

**Iz Brežiškega okraja.** (Volitev okrajnega zastopa.) [Dalje.] Pogledimo si volilce nasprotne stranke! Prvi je tisti g. baron Moscon, nekdanji kandidat v deželni zbor, ki je dobil ogromno večino 8 glasov, Jurij Kolenc v Brežicah, rojen v Mozirji, torej odpadnik, g. grof Attems po svojem Pregelnu. Gustav Delkot, Lah in najhujši sovražnik naroda. To so vam vsi, ki smejo sami za se voliti. Vidite večino zagrizencev, to so le 4 osebe, narodnjakov pa je 13 oseb; škoda, če se ponašajo, da so zmagali oni. Ne, papir je zmagal, toraj oni so berači in papir je njih zmaga. Na vsakem voglu je zapisano, da je beračenje prepovedano, a ti so proti napisu beračili pooblastila tudi zunaj dežele; tako si je priberačil pravico voliti tabakov Zehner pri g. Hočevar v Krškem; čuditi se je, da prepusti gospa takim bogotajcem pravico v njenem imenu voliti. G. Novak v Vidmu si je izprosil pooblastila, pri neki gosposdični Eslev na Dunaji, Janežič z Bizelskega si je tudi pooblastilo izprosil od nekega Laterja na Dunaji. On se boji, da ne bi svojih jabolčnih drevces mogel prodati, ako jih ne bi okrajni zastop pokupil, saj jih v vseh časnikih



ponuja, kakor nekdanj Lah sol. Jožef Balon iz Bizelskega je volil za ženo ali bolje rečeno, za dediče Lipej. Čudno je, da je dala Mica Janežič iz Župelevc pooblastilo zagrizenemu in izvrženemu županu v Kapelah Sorčiču. Za mladoletnega moža iz Brežic volil je Varlec, doma visoko gor pod goro, torej odpadnik, za Nežo Lupšina iz Brežic, iz katere so ob eni po polnoči iztrgali pooblastilo, je volil Laiter, Moravec, kateri se je pa tukaj obogatil od kmeta, ne pa od nemčurjev; za gospo Falescini je volil Anza Žnidersič, tudi njegov prvotni rod je bil v Zakotu doma. Njegova prihodnost pa je jalova ter se je bil postavil na volišče protestirat, pa je tako izvrstno govoril, da sam sebe ni slišal. Za občinsko hranilnico Gradec je volil mladi Delkot; tudi je volil zadnje krat Gustav Delkot, Lah, ki pa je zdaj najhujši nasprotnik. Njemu in Potočniku so se kar noge in vsi udi tresli bojda tako, da se je bilo bati, da jih božjast ne zgrabi. Škoda je za vajine sive lase, da si toliko prizadevata, zakaj vajina slava je pri kraji. Kako so se pa ti pragermani na volišči obnašali? Tako so bili besni, kakor levi, z vsemi štirimi so delovali, več večerov prej gotovo niso spali, ker so pooblastil lovili. Ko pride glasovanje za komsijo, pride g. oskrbnik kneza Windischgrätza, pa ga koj e. kr. okrajni glavar zavrne, da se pooblastilo ni prav naredilo. To pa če ravno je bilo še lastnoročno pismo kneza Windischgrätza poleg, da ima pooblastilo polno moč. Iz tega se jasno razvidi, kako prijazne razmere imajo Slovenci. Tudi tisti dan ni g. c. kr. glavar nobene besede slovenske znal, če ravno je bilo kmetov lepo število poleg. Drugo pooblastilo, izdano od gospe Janežič iz Brežic, je komisija zavrgla, ako ravno je bilo popolnoma postavno in veljavno. No s tem pa so zmagali, da so dve postavnici pooblastili zavrgli. Vidite, dragi bralci; taki so naši nemškutarški bratje. Vse žile in sile napenjajo samo, da zmagajo. Mestna volitev dne 23. marca se jim je čisto po njih želji obnesla. Čisto kaj družega pa se jim je prigodilo dne 24. marca pri volitvi kmečkih občin. Ti so zvočili 11 mož in gospodov, najbolj odličnih 8 iz kmetov in tri iz mesta. To so g. dr. Franc Firbas, c. kr. notar, g. dr. M. Šmirmaul, zdravnik in g. Andrej Levak, mestjan in svetovalec iz Brežic. K tem še pripada iz veleposestva g. dr. Srebre, advokat, tako ima prihodnji okrajni zastop 20 pristnih Nemčičev in 12 vrlih zastopnikov, poslednja delajo našim zagrizencem veliko preglavico, ker jih bodejo pri vsem opravi in ravnanji zasledovali, in njih račune tehtno presojevali. (Konec prih.)

**Iz Ptujja.** (Nemški šulververein.) Ta nepridi-prav, ki dobiva denar iz Rusovskega in iz drugih nemških krajev, ima tudi v Ptujju svojo podružnico ali filijalo. Ker ima to dru-

štvo namen, da slovensko deco lovi, pači in sprija, mora se mu na prste gledati. Minolega meseca volili so novi odbor. In kaj mislite, kdo je voljen v odbor? Ravnatelj gimnazije Hans Tschanet, žganjar Hutter, Jakob Macun, J. Leskošek, E. Čalaun, O. Bratanič. Tschanet priromal je s Tirolskega, Hutter s Solnograškega k nam, ta sta menda po rojstvu Nemca. Kaki Nemci pa so drugi? Jakob Macun je rojen v Rogoznici blizu Ptujja od kmečkih staršev; oče in mati še nemški ne znata, sin Jakob pa kar gori za blaženo Nemčijo, ker v mestu živi. Jožef Leskošek je sin pokojnega Ignaca Leskošek z Brega, da-si piše svoje ime s sch in dva g! Oče Čalaun priromal je kot urar s Českega; pa noče biti Čalaun, ampak se piše Schalon. Brataničev oče priromal je z Brežic v Ptuj, bil je slovenskega pokolenja. To so junaki, kateri hočejo Slovence spraviti ob narodnost! Načelnik takega društva je gimnazijski ravnatelj. Slovenski stariši, ki imate sinove na gimnaziji v Ptujju, ali vidite komu ste njih vvarstvo in odgojo izročili?

**Iz Podčetrčka.** (Tički v mreži.) Kakor znanó, traja že čez leta dni tožba, katero je vložil g. nadučitelj v Podčetrčku proti Schoberju in njegovimi tovarši zavoljo žaljenja časti, pri c. kr. okr. sodnji v Kozjem. Veliki teden, torej pred praznikom M. B. je bila za zatožence osodopolna tožba končana. Zatoženci so pred sodnikom pismeno obdolženje proti g. nadučitelju Slemenšek-u — kot neresnično preklicali. Se ve, da morajo tudi vse stroške plačati. — Tako je prav. Pa še bolj prav bi bilo, da se niso dali zapeljati.

**Iz Slemena nad Dravo.** (Obč. pisač.) Ko so se letos imele volitve vršiti, tedaj si je res veliko prizadeval naš župan in je tudi nekaj kmetov dobil na svoje limanice s tem, da jim je obljubil piti in jesti, in tudi vinske trte. Nekemu sosedu pravi: pojdi in mene voli, ker mi čisto veliko dobrote storiš. Zato smo res tudi Slovenci zaostali, ali kaj nemškutarjem zdaj to hasni? Prav pomilovanja vreden je naš župan, da toliko veruje na svojega občinskega pisača, kateri res ves gori za nemčurški meh, pa še bolj za svoj žep. Nekdanj mi je že sam rekel, ako dobijo Slovenci, tedaj bojo duhovniki take pravice imeli, da bodo ljudi žgali. No gospod Feldbacher, v ti zadevi se motiš; ne duhovniki, ampak greh sam naji tepe in žge! Ker pa so se Nemčurji široko ustili, da bo rek kmet kaznovan za to, ker je volilno komisijo nekaj vprašal, na to so se zastonj veselili. Vprašal pa je zato, ker je vedel, da se naš občinski pisač rad zmoti, kedar so kake volitve. Zdaj, ko smo imeli občinski račun, ga je začel naš župan po nemški razlagati, nato se koj nek kmet oglasi: po slovenski te hočemo slišati. Tega se je župan tako vstrašil, da ni

mogel nič kaj reči. Ko smo tedaj pregledali občinske bukve, najdemo zapisano: G. komisar in g. Feldbacher za trud in delo (pri ljudskem štetju) 22 fl. 84 kr. Zdaj pogledujemo eden drugega, ker ne vemo, ali se je naš občinski pisar zmotil ali mu je pa denar preveč dišal. Tedaj smo vprašali župana, koliko je tedaj g. komisar prejel plačila? Župan je malo bil v zadregah, potem pa reče: komisar je tisti, kateri piše. Iz tega še le smo torej slišali, kako se poteguje za svojo pisarico, da ga že celo komisarija imenuje. Zna biti, da ga zato tako časti, ker bi mu znal tisti komisar, ki je 22 fl. 84 kr. računil, polovico proč dati; tega sicer ne vem, ali da je 571 oseb naš občinski pisar ali komisar, kakor ga župan imenuje, popisal in od vsake osebe 4 krajcarje računil, to vem, toda pri tem mu bomo plačilo zmanjšali, zakaj naš slovenski narod zaničujejo, ali žepe si bi radi od nas polnili.

**Iz sv. Lovrenca na kor. žel. (Mladina.)**  
Kako se za našo mladino skrbi? Čital sem, da se v drugih krajih zaukazuje in prepoveduje mladeničem in deklicam pred šestnajstim letom plesišča obiskovati. Pri nas se za mladino drugače skrbi. Kdor je bil na plesu gasilnega društva dne 1. febr., ta je lahko videl, kako se zna pri nas mladost še pred štirinajstim letom vrteči, celo nekaj ur popolnoči se suka tam s svojim učiteljem. „Danes na balu, jutri v šoli“. To in še več enakega si zna le nemški (?) učitelj dovoliti, ker ve, da ima za hrbtom dobro stražo ali ka-li. Prijatelj mladosti.

**Izpred Radgone. (Na stražo!)** Kaj neki se godi, pri nemški meji, da bi stražili, me boš radoveden vprašal, dragi bralec. To ti na kratko povem, kaka kuga da se tukaj širi: nemško-liberalni duh; on mnogo narodnega okuži, še več pa mlačnih, in nevednih Slovencev za narodnost umori. Orehovci, rojstni kraj zdaj že umrlega „bauernvereina“, snujejo si zdaj nemški „fajerver“, da bi vse, kar je narodnega in slovenskega lahko pogasili! Vanj vabijo sosednjo občino Črešnjevce, da bi pomagala vsako najmanjšo katoliško in narodno kal zadušiti. Ker še je več zavednih mož v Orehovcih, prosim vas: ne dajte se zaslepiti od tega „komidanta“. Pa tudi sosednja občina ne poslušaj takega, kateremu je za cerkev, vero in narodnost toliko, kakor nam za letošnji debeli sneg. Tukaj v teh občinah ste nekateri mladi umni kmeti, da bi si lahko „Slov. Gospodarja“ naročili. Nikdar bi vas potem te ovce v volčji obleki v svoje mreže ne dobili. V zgled pa si vzemimo Kapelčane in Jurjevčane, ki že imajo „bralno društvo“, zadnji že več let, potem pa še pač tudi mi Petrovčani naj ne zaostanemo. Tukaj nam pač glave manjka. Lahko bi še sicer ustanovili to društvo, po tem pa vsi vkup posojilnico. To bi bil zdaten pripomoček k narodnemu življenju.

## Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Danes je prva seja drž. zbora v novi dobi. Stalne večine ne bode v njem, marveč le v eni ali drugi stvari, sedaj na strani liberalcev, sedaj na strani konservativcev in, kakor je podoba, sodi to grofu Taaffe najbolj, toda vpraša se, sodi-li tako tudi ljudstvu. — V soboto vsprejme Nj. veličanstvo gg. poslance v cesarskem dvorci in jih nagovori v tako zvanem prestolnem nagovoru in tega sestavi vlada ter je torej v njem le to, kar želi ona, da se naj doseže v drž. zboru. — Pri mestnih volitvah na Dunaji je v tretjem volilnem razredu zmagala skorej povsod kršč. stranka in če še zmaga v drugem razredu, potem ima večino v mestnem zastopu, na to pa ni veliko upanja, ker dela za liberalce — denar in sila. — Dež. doklade je na Štajarskem 32<sup>o</sup>/<sub>o</sub>, to se pravi: kdor plača 10 fl. dež. davka, plača še 3 fl. 20 kr. v dež. kaso. K temu še pride potem okrajna in občinska doklada in si torej človek lahko izračuni, odkod da pride toliko davka. — Korošci izgubijo v tem meseci nemški list najgrše sorte, ki je izhajal v Beljaku ter je največ kriv, da se dela ondi slov. ljudstvu tolika krivica. Kaj da je krivo „rane smrti“ te gnjusobe, nam ni znano, vendar pa sodimo, da je tudi Nemcem že bilo preveč blata, s katerim se je pisalo v njem. — V Ljubljani so izvolili v torek g. J. Kušarja s 394 glasi za drž. poslanca; nasprotnika ni bilo. — V Kočevji so si osnovali „nemško društvo“, toda v odboru naleti človek skorej na več slovenskih, kakor nemških imen. Vse tako, kakor se godi pri nas, v naših mestih. — V Gorici se pripravljajo na volitve, v mestni zastop in si tokrat obetajo tamošnji Slovenci zmago, vsaj v tretjem volilnem razredu. Mi jim jo želimo, toda treba jim bode biti složnim, bolj složnim, kakor so bili pri drž. volitvah. — V Trstu imajo te dni obrtnijsko razstavo, toda kakor se kaže, nima posebno imenitnih reči na ogledu. — Novi ces. namestnik v Dalmaciji, fzm. David je bolj na strani Italijanov, kakor pa Hrvatov; to pa se lahko razjasni, kajti on je po svojem rodu jud. — Hrv. ban, grof Khuen-Héderváry je jako vesel svojega odlikovanja, ne znamo pa, če ga je tudi hrvaško ljudstvo. — Pravi se, da razpusti tudi ogerska vlada drž. zbor v Budimpešti prej, kakor mu izteče postavna doba. Gg. poslanci menimo, da niso prav pri volji vzprejeti novih postav, katere želi vlada upeljati.

**Vunanje države.** H koncu tega meseca bode pri sv. očetu v Rimu veliko konsistorije ali zborovanje kardinalov. V tem se imenuje neki tudi knezonadškof na Dunaji, dr. Gruscha za kardinala Rimske cerkve. — Nova vlada v Italiji je v resnici varčna ter izostanejo vsled



tega velike vojaške vaje, ker ona ne dovoli denarja za nje, potrebe pa tudi ni tolike za nje. — V Parizu, glavnem mestu francoske republike, je bilo te dni zborovanje rudninskih delavcev iz vse Evrope. Govorilo se je v tem veliko, toda malo sklenilo, sicer pa jim tudi ni mogoče priti v kratkem času na bolje. — Angleška vlada ima sedaj sitnobo z ljudmi doli v Indiji, rod za rodom se vzdiguje zoper angleške vojake in težko ji bode vkrotiti ta ljudstva. — Iz trgovinske pogodbe, ki se dela med Nemčijo in našo državo, še ni resnice, vendar pa zatrjuje nemška vlada, da ni prave zapreke zoper njo. No tedaj pa bode že prej ali slej gotova. — Ruska vlada dela na to, da se vršé letos večje vojaške vaje na mejah Avstrije in Nemčije, še večje, kakor v drugih letih in svet se vpraša, čemu da se kje to izgodi. Dobro znamenje ni, ali je Rusija že v resnici sita miru? — Morilcev bolgarskega ministra Belčeva še niso dobili in je malo upanja, da jih dobé kedaj. — Srbska državnica je dobila novo tiskarsko postavo in se vsled nje ne sme več pisati zoper razkralja Milana. Menimo, da je tudi najboljše tako. — Turski sultan mora vgrizniti v kiselo jabelko ter déti v kazen tiste turke, ki so v Skoplji vdrli v katol. cerkev. Kazen terja naš poslanik v Carjem gradu. — Iz Afrike se je vrnil Garibaldi v Rim ter pravi, da je izvržen denar, ki ga izdaje Italija za deželo Masava; iz te neki ne bode nikoli kakih koristi za Italijo. — Iz južne Amerike se izseljuje v zadnjem času veliko laških rodbin ter si išče doma sedaj tam, od koder so se bile kedaj podale v Ameriko t. j. v svoji domovini. Le-te torej niso našle sreče v novem svetu. — Kakor v stari Evropi, tako se čuti tudi v Ameriki potreba za denar enak v vseh državah, toda težko je tudi tam priti do tega. Komisija, sklicana iz tega namena v Washington, je razšla te dni, ne da je kaj v tem ozéru dosegla. Več glav se spravi pač težko pod enim klobukom.

## Za poduk in kratek čas.

### Vesela aleluja.

(Prípovest iz Savinjske doline.)

(Dalje.)

In šli so v župno cerkev, kjer je bil na-rejen Božji grob in izpostavljeno presveto Reš-nje telo, obdano z mnogobrojnimi lučicami in cveticami. Tamkaj je pokleknila bleda žena s svojima otrokoma in molili so, o molili so tako goreče! Otroka bila sta vsa zamaknjena v čarobno rasvetljava, in le njune male ustnice so se mezile, in večkrat se je slišal napol glasni izrek „atej.“ Mati, ki je poleg otrok klečala, zrla je v presveto Rešnje telo; in svitle solze

kapale so nji ena za drugo iz modrih oči čez blede lice, njena prsa dvigala so se krčevito, grozna bolešt morala je biti v njenem srci. Pobožno ljudstvo, ki je krog te, v gorečo molitev zatopljene kopice klečala, je občudovalo pobožnost nedolžnih otrok, in videlo solze uboge trpeče blede matere. Saj pa je tudi vse poznalo pridno in pa pošteno Pušno Jero, ali uje mož je bil poklican že pred letom dni k vojakom, ker je bila vojska, in se od tega časa ni več vrnil nazaj. Nihče ni vedel, je-li še živ ali je že mrtev, a vsem se je zdelo zadnje gotovejše, kajti vsi, kateri so tudi ob istem času bili poklicani k vojakom, bili so se vrnili, le Pušnega Gašperja ni bilo več nazaj. Ker je bil on kot dninar jako priden in delaven mož, edina podpora in v preužitje svoji rodbini, ter ni imel razven kočice in malega vrta okrog nič posestva; bilo je vsem prav lahko razumljivo, zakaj da je uboga zapuščena žena vedno objokana. Vsem se je smilila uboga rodovina v srce. In ko so jo videli pred živim Bogom klečati in tako goreče moliti, vedeli so pač, zakaj da njej kapljejo solze po bledih licih. Saj ni imela uboga žena jutri na Veliko noč dati kaj svojima gladnima otrokoma, nič družega, kakor nekoliko podzemljic, katere nji je neka usmiljena sosedo darovala.

Krog klečeče žene so si nekaj tiho na uho pošepetale, ter ustale in so odšle iz božjega hrama. Počasi odšla je tudi večina družega pobožnega ljudstva, kajti bližal se je že večer in veselo ustajenje Gospodovo; le-to se je tukaj veliko soboto večer obhajalo.

Zdaj je ustala tudi Jera, in vzdramila še vedno v molitev zatopljena nedolžna otroka svoja, ter se zelo potolažena podala proti domu. Bila je mirna in potolažena, neki znotranji čut ji je oznanjeval, da je Bog uslišal njeno in njenih otrok gorečo molitev, da bode tudi za nje prišel enkrat dan ustajenja nove sreče, novega življenja.

„Jaz sem pa tako lačen, mama“, rekel je napolglasno Janezek, ko so se doma že raspravili in prižgali trsko v hladni, nezakurjeni sobi.

„Tudi jaz bi prosila kosček kruhka, mama“, prosila je Barbika milo.

„Le potrpite, ljuba moja, tolažila je bleada žena, ko so nji te besede, kakor nož prešinile srce; le potolažita se, draga otroka; ljubi Bog bode nam že kruhka poslal“. Otroka se stisneta v kot pri peči, in žena je krpala neko obleko, katere ni bila še podnevi dogotovila.

(Konec prih.)

Smešnica 15. „Ne hodi“, svari hlapec tovariša, „ne hodi tako blizo konja, sicer te brne.“ „No“, reče le-ta, „kaj pa bode tedaj!“ „Če druga nič“, odvrne hlapec, „nogo si vlomi na tvoji trdi buči“.

## Razne stvari.

(Mil. knezoškof.) Naš mil. knezoškof dr. Mihael Napotnik odpeljali so se včeraj popoldne na Dunaj ter bodo v pričo pri prvi seji drž. zbora. Kakor slišimo, odpeljejo pa se potem prihodnjo sredo k sv. Očetu v Rim. Tudi mil. knezonadškof v Solnemgradu, dr. Janez Haller in mil. knezoškof v Gradci, dr. Janez Zwerger gredó isti dan v Rim.

(Slovesna izdava.) Včerajšnja „Südst. Post“, ki se tiska v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, izšla je v praznični obliki ter je prinesla lepo izdelano podobo g. Miha Vošnjaka, drž. in dež. poslanca v Celji. Ta izvrstni list zastopa sedaj že 10. leto v nemškem jeziku pravice slov. ljudstva in mu je g. Miha Vošnjak od začetka, če smemo tako reči, nekam to, kar je duša v človeškem telesu.

(Ces. namestnik.) V Mariboru je bil včeraj Vido baron Kübeck, ces. namestnik v Gradci ter si je ogledal tukajšnje uradnije c. kr. okr. glavarstva. Najbrž pa mu je hodilo tudi za priprave k vojaškim vajam, katere se vrše koncem avgusta od Maribora doli do Celja.

(Imenovanje.) V Rogateci je postal c. kr. okr. sodnik g. Ad. Meixner, doslej pristav pri isti c. kr. okr. sodniji, za čas pa vodja pri c. kr. okr. sodniji pri sv. Lenartu v slov. gor. Mi ne sodimo na to, da ga bode slov. ljudstvo v Rogaškem okraji posebno veselo.

(Slovenski velikošolci) na Dunaji priredé slovenskim gospodom drž. poslancem na čast, slavnostni večer v sredo, dne 15. t. m. točno ob 8. uri zvečer, v prostorih hôtela „Zur goldenen Birne“ VII. Mariahilferstrasse št. 30. K temu večeru vabi vse na Dunaji bivajoče Slovence najljudneje Odsek.

(„Pomladni glasi.“) Tako je ime drobni pa lični knjižici, katero je izdala „katoliška tiskarna“ v Ljubljani. Cena ji je 30 kr., kdor pa jih vzame 10, dobi 11. po vrhu. Prodaja jo tamošnja „katol. bukvarna“ in mi jo priporočamo, za šolske knjižice zdi se nam prav primerna.

(„Slov. matica.“) V sredo dne 15. aprila ima odbor „Slov. matice“ v Ljubljano svojó 87. sejo. V razpravo pride med drugim razgovor o „Besedi“, novem literarnem časopisu.

(Na Vranskem) so si na velikonočni ponedeljek osnovali podružnico sv. Cirila in Metoda in kakor se nam poroča, dobijo še tudi k malu slov. posojilnico.

(Vitez Jurij.) Schönerer ni imel tokrat sreče v Mariboru ter mu je c. kr. gosposka razpodila nemške (!) p. slušalce, predno je možič prišel do besede v dvorani pri Götzu. Bolje pa se mu je neki nagodilo v Marenbergu; tepecv ne manjka nikjer, torej tudi ne v tem nemškem (?) trgu.

(Bela žena.) Preč. g. Jurij Tutek, častni korar lav. škofije in dekan pri sv. Lenartu v slov. gor., je umrl v ponedeljek, dne 6. aprila v jutru v 77. letu svoje dobe ter so ga pokopali v sredo dne 8. aprila z veliko vdeležbo čč. duhovščine in ljudstva. Življenje ranjc. gospoda smo popisali že lani v „Cerkv. prilogi“. Naj počiva v miru!

(Dobrnica) imenuje se neki grad blizo Dobrne. Posestvo je pred tridesetimi leti nekdo kupil za 8000 gld. Isto je lastnike že večkrat menjavalo. Zadnji posestnik je nekega jutra izginil „kakor kafra“ in zapustil samo dolgove. Da se zadeva poravna, prišlo je posestvo na dražbo; cenjeno je bilo 66.234 gld., a nedavno ga je za 36.000 gld. kupil gospod Miethke z Dunaja.

(Čudna konjska barantija.) Kakor nam iz Wörishofna na Bavarskem poročajo, kupil je tam nemški kmetič od svojega premetenega soseda čilega konja za jedno pšenično zrno. Toda podajalec ni takoj izročil konja kupecu, ampak si je izgovoril, da mu mora kupec trideset dni nositi pšenična zrna tako, da bo vsaki den prinesel mu še enkrat toliko, kakor poprejšnji den. Kmetič bil je s to kupčijo jako zadovoljen, ali kaj, da ga je le prehitro zviló! Konj bi mu bil prišel na 2900 mark ali nad 1500 gld. a. v.

(Wörishofen.) Pri veleč. g. župniku Kneippu na Bavarskem nahaja se zdaj 65 čč. duhovnikov in 500 do 600 svetnjakov. Vsi so prišli od vseh vetrov tje ljubega zdravja iskat.

(Mesarija.) Lani se je v Gradci zaklalo 1161 konj, 15.177 valov, 625 bikov, 5340 krav, 1449 jalovic, 4347 telet, 272 svinj in 881 drobnice. Konj se je 133 lani več zaklalo, kakor 1888, tako tudi 99 krav, volov pa 36 manj.

(Rop in umor.) V četrtek, dne 2. aprila je nek mesarski hlapec, Schönwetter napadel pri Šentilji v slov. goricah z nožem svojega tovariša, J. Barbariča, živinskega kupca iz Hrvaške, ter ga je potem oropal 129 fl. V Gradci pa so morilca ujeli že drugi dan in Barbarič, ki je še tistokrat živel v bolenišnici v Mariboru, ga je spoznal h krati za svojega morilca. Se ve, da je bilo veliko hrupa v Mariboru, ko se je zločinstvo izvedelo in malo, pa bi morilca bilo ljudstvo ubilo, ko so ga peljali skozi mesto.

(Duhovniške spremembe.) Vč. g. dr. Anton Suhač, kn. šk. duh. svetovalec in župnik pri sv. Ani na Krembergu, prevzame posle Št. Lenarske dekanije in č. g. Ferd. Šošarič, kaplan pri sv. Lenartu v slov. gor., je postal provizor tamošnje župnije.

### Loterijne številke:

Trst 4. aprila 1891	61, 15, 57, 10, 36
Linc „ „	59, 83, 18, 88, 49



## Zahvala.

Ginjenim srcem izrekam vsem, ki so od blizo in daleč tako mnogobrojno in častno spremili k večnemu počitku prečastitega gospoda

### Jurija Tuteka,

častnega korarja, kn. šk. konzistorijalnega svetovalca, dekana in župnika pri sv. Lenartu v slov. goricah: prečastiti duhovščini, c. kr. uradnikom, občini sv. Lenarta in požarni brambi pri sv. Lenartu, katere ste tako lepe vence darovale, učiteljstvu, pevcem, ki so tako genljivo nagrobnico zapeli, kakor vsem sorodnikom in prijateljem najtoplejo zahvalo.

Sv. Lenart v slov. gor., dne 9. apr. 1891.

Ferdinand Šoštarich,  
provisor.

## Zahvala.

Za obilno udeležbo pri pogrebu gospoda

### Ferdinanda Kreft,

posestnika pri Sv. Juriju ob Ščavnici prisrčno zahvalo izreka čč. duhovščini, gg. pevcem, vsem znancem in prijateljem

Ludvik Kreft,  
c. kr. poštni oficijal.

## Za vinogradnike!

Priporočam svoje dobro izdelane

### Vakuum-Peronospora-brizgalnice

bakrene, znotraj pokositrene z zaklopko. Komad 14 fl. Ako kdo vzame 6 komadov, dobi 7% popusta.

☛ Vunanja naročila proti povzetju ali gotovini. ☛

S spoštovanjem 3

**Albert Fiebiger,**

kotlar, Maribor, koroške ulice.

## Zateške hmeljeve sadike

najboljše kakovosti, prodaja po nizki ceni hmeljeva prodajalnica

**Edmund-a Stern v Zateci.** 5-5

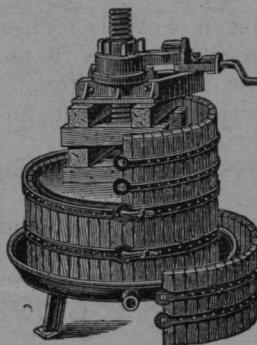
## Velika žganjarija R. Wieser-ja v Hočah (Kötsch)

prideluje in razpošilja najboljšo in najcenejšo žganico. 4

**V najem** se daje hiša, nekaj gospodarskega poslopja, lepo dvorišče, 1450 m<sup>2</sup> veliki vrt za zelenjavo in mnogo sadunosnega drevja — malo uro od Maribora — od 1. aprila t. l. za 65 gold. na leto. Od meseca julija t. l. pa se zamore k temu posestvu še drugi del gospodarskega poslopja in 7 oralov zemljišča z lepimi travniki v najem dobiti. Posestvo usoja za vrtnarstvo in mlekarstvo. — Natančna pojasnila daje Ivan Weixl, nadučitelj pri Devici Mariji v Pušcavi. Pošta Št. Lorenc na kor. žel. 2-2

## Vse stroje za gospodarstvo in vinorejo!

Pluge, brane, valjarje za njive, sejalnice, kosilnice, senene preobračalnike, grablje, ki je konji vlečejo, senene stiskalnice, mlatilnice, geplje, lokomobile, trierje, čistilnice, stroj za robkanje,



slamoreznice, mline za trojano moko, rezalnice, drozgalnice za sadje, stiskalnice za sadje, drozgalnice za grozdje, stiskalnice za vino, drozgalnice za olive, Peronosporastroje, stroje za lupljenje sadja, sušilnice za sadje in zelenjavo, sesalke za vino, razne reči za klet, sesalke za vodnjake, okrogla žaga, decimalne vage,

vage za živino, separatorje za mleko, vinte za sode, vrtalo, stiskalnice za sladko pičo, pralne stroje, stroje za čiščenje lana itd.

Vse najboljše izdelano in po najnižjih cenah.

! Porošivo, ugodni pogoji za plačevanje, čas za izkušnjo!

Zaloga strojev za gospodarstvo in vinorejo

**Ig. Heller, Dunaj**  
II. Praterstrasse Nr. 78.

☛ Bogato ilustrovani ceniki s 144 strani v nemškem, laškem in slov. jeziku na zahtevanje brezplačno in franko. 3-20

Pošteni zastopi se povsod ustanavljajo.

Največji uspeh! Poskusite in sodite!

Vničavajoči

## TORD-TRIPE

vkonča podgane, miši in krte, ne da bi bila nevarnost za domače živali.

Zavitek à 50 kr. in 1 gld.

A. Cousseau, Traverse Gazzino 5, Marseille.

V Mariboru: Glavna zaloga pri Edvardu Rauscher, droguistu. 5-13

## Oznanilo.

Trpežnejše in cenejše, kakor iz kamena stopnice, oboji za duri in okna, (Thür und Fensterstücke), pokrovi za dimnike, predstavi za studence, cevi za moste in vodovode, kopanje za svinje, žlebovi za pod v konjskih in kravskih hlevih, vsake vrste tlak za kuhinje, priklete, podstenja; vse to iz znano najboljšega „Judendorfskega portlandcementsa“ ima v zalogi ali po naročilu in načrtih izdeluje

**Jožef Mursa,**

veleposestnik v Krapju pri Ljutomeru.

Podpisani ima tudi 20 sežnjev izdelanega kamna za „sokol“ iz Viničkih kamnolomov na prodaj. Za vsako reč se da mnogoletno poročstvo. Ceniki na zahtevanje zastoj. 3 3

## Služba občinskega sluga

se odda pri tržkem županstvu v Velenji, z letno plačo 250 gl. prosto stanovanje in potrebno službeno obleko in drugih dohodkov.

Prošnje se imajo uložiti pri tržkem županstvu v Velenji do 15. aprila 1890.

Prosilci morajo biti več slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.

Doslужeni vojaki ali umirovljeni žendarmi imajo pri tej službi prednost. 2-2

## Orglavec,

novinec polnoleten, samičen, si želi službe; peča se z delom krojaškim za oboji spol. Več pové upravništvo „Slov. Gosp.“ 1-3

## Dva glasovira

v dobrem stanu sta na prodaj. Kje? Pové upravništvo „Slov. Gosp.“ 1-3

## Prodajalnica,

katera obstoji od leta 1876 na velikem trgu v Mariboru se prod. Več pové upravništvo „Slov. Gosp.“ 1-3

## „Oves Willkomm“.

Ta oves je v planinskih deželah med vsemi sortami najzgodnejši, plodnejši in težji: raste na visoko od 5-6 čevljev, ima močno, dobro slamo za krmo in se ne poleže.

Zadostuje, ker se ta oves redko seje, 50 kil kot seme za jeden plug. Cena za kilo 25 kr. Ako se vzame več kakor 50 kil za kilo 20 kr.

Razpošilja, kakor dolgo seže, vrečo po 5 kil za 1 gl. 80 kr. proti pošiljatvi zneska ali poštnemu povzetju franko na vsako poštno postajo

**Benedikt Hertl,** 6-8  
veliki posestnik na grajščini Golič pri Konjicah.

C. kr. priv. vzajemna/zavarovalnica proti ognju v Gradci.

Štv. 4472.

## Oznanilo.

Po § 92 pravil in po sklepu upravnega sovéta od dne 23. marca meseca 1891 obhaja se redno društveno zborovanje letno

**v ponedeljek 4. dne maja meseca 1890**

**ob 10. uri predpoldne v deželski hiši v Gradci.**

To se daje po § 94 pravil na znanje, zraven osebno povabljenih odposlanikov, ki vse društvo zastopajo, še tudi p. n. gg. društvenikom z opomenjo, da je zborovanje za-nje po § 99 pravil javno in le vsled sklepa zborovega posvetuje se o posameznih točkah tajno.

Vspored za ta občni zbor je ta-le: I. Poročilo o smrti predsednika zavoda Njih ekscelencije gosp. Franca grofa Meran. II. Računsko poročilo z računskim sklepom za 62. upravno leto 1890 z nasvetom zastran dobička. III. Poročilo računskih pregledovalcev gledé računov leta 1890. IV. Proračun za leto 1891. V. Volitev predsednika, oziroma upravnega svetnika. VI. Volitev treh računskih pregledovalcev in namestnega pregledovalca.

V Gradci, dne 4. aprila meseca 1891.

Ravnateljstvo c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice Graške proti ognju.

(Ponatis se ne plačuje.)